

II.TÜRKOLOJİ LİSANSÜSTÜ GÜZ OKULU
II. GRADUATE FALL SCHOOL OF TURKOLOGY

SALİHA TUNÇ

Arş. Gör, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve
Edebiyatı Bölümü
*Research Assistant, Recep Tayyip Erdoğan University, Faculty of Arts and Sciences,
Department of Turkish Language and Literature*

saliha.tunc@erdogan.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-4859-3349>

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Dergisi-Journal of Turkish Language and Literature
TÜRKDED-9, Aralık -December 2024 Rize

Makale Türü-*Article Types* : Teknik Not – Technical Note
Geliş Tarihi-*Received Date* : 16.12.2024
Kabul Tarihi-*Accepted Date* : 18:12.2024
Sayfa-*Pages*: 147-158.

Atıf/Citation: Tunç, Saliha, (2024), “II. Türkoloji Lisansüstü Güz Okulu” *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 5/2: 147-158.

II.TÜRKOLOJİ LİSANSÜSTÜ GÜZ OKULU

Arş. Gör. Saliha TUNÇ¹

Kültür ve medeniyetlerin hafıza ile öngörü araçları olan sosyal disiplinler, milletlerin bugünü ve geleceğine yön veren ilmî bütünü teşkil eder. Toplumsal bilincin ve ilişkilerin gelişmesine sosyoloji, antropoloji, felsefe, psikoloji, coğrafya, ekonomi, hukuk vb. birçok sahadaki incelemeleriyle katkı sağlar. Bu kapsamın Türk millî, manevî ve beşerî değerlerinden oluşan birikimini ifade eden “Türkoloji, Türklerin dil, tarih, edebiyat, sanat ve folklorunu inceleyen” bir bilim dalı olup bu ciheti nedeniyle “Türklük Bilgisi” olarak da adlandırılır (Kocaman, Tekin, 1992: 5). Türkoloji, Türk milletinin kimlik bilincinin oluşumunu gelecek nesillere aktarımını sağlayan millî bir hafıza olup ihtiva ettiği tüm disiplinler, asırlar boyunca köklü medeniyetlerin meydana getirdiği kültür parçalarını tespit eden, inceleyen ve aktaran kapsamlı bir bütündür. Türkün köklü tarihi ve kültürünü muhafaza eden dil, tarih, edebiyat ve kültür kaynaklarını bir bütün olarak kavrayan Türkoloji, Türk Dünyası’nın ortak değerlerini ihtiva eder. Türkiye Cumhuriyeti’nin ve Türk dünyasının geçmiş ile hâlihazırdaki sosyal, siyasi, ekonomik, politik ve kültürel yapılarını da ele alır.

Türk dili ve edebiyatı araştırmaları tarih öncesi dönemlerden günümüze kadar gelişen sözlü ve yazılı kaynaklardan meydana gelmiş kültür hazinesinden hareketle Türk milletinin varlığını şekillendiren dil, düşünce, kültür, yaşam biçimi, inanç sistemleri, estetik algısı, dünya görüşü, sosyal, siyasi ve ekonomik durumu vb. ilmî açıdan değerlendiren Türkoloji’nin gelişmesine hizmet eder. Türk dilinin ve edebiyatının kökenini, gelişimini ve tarih sürecinde meydana gelen değişimleri incelerken Türkoloji’nin diğer bilim dallarının yanı sıra farklı milletlerin dil, edebiyat, tarih, coğrafya, felsefe, psikoloji vb. alanlarından faydalanır ve onlara kaynak sağlar. Türk kültür ve medeniyetini ele alan tüm disiplinlerin temelinde bulunan insan ve beşerî dünyanın etrafında teşekkül etmiş birikimin Türkoloji’yi ortak bir zeminde birleştirdiği düşüncesinden hareketle Prof. Dr. Orhan Kemâl TAVUKÇUOĞLU ve ekibi tarafından TÜBİTAK ve TÖMER iş birliği ile Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nde 21-27 Ekim tarih aralığında “II. Türkoloji Lisansüstü Güz Okulu” etkinliği gerçekleştirilmiştir. 15 ayrı şehir, 19 farklı üniversiteden alanında uzman 24 akademisyenin katılımı ile Eski Türk Dili, Yeni Türk Dili, Alman Dili ve Edebiyatı, Çağdaş Türk Lehçeleri, Klasik Türk Edebiyatı, Yeni Türk Edebiyatı, Halk Edebiyatı, Felsefe, Sanat Tarihi, Orta Çağ Tarihi ve İlahiyat olmak üzere 12 ayrı bilim dalında dersler verilmiştir. Etkinlik, sadece lisansüstü öğrencilere yönelik olmayıp lisans öğrencilerine de açık olarak toplam 100 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerle akademisyenleri ilmî platformda buluşturan etkinlikte bir hafta boyunca süren dersler ile genç Türkologların farklı alanlardaki ilmî donanımlarını geliştirmek amaçlanmıştır. Öğrenim gördükleri bilim dallarına çoğulcu açıdan yaklaşabilmeleri istenmiştir.

21 Ekim Pazartesi günü saat 08:45’te ilk oturumu gerçekleştirilen etkinlik sırasıyla Düzenleme Kurulu Başkanı Prof. Dr. Orhan Kemâl TAVUKÇUOĞLU, Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı Prof. Dr. İhsan SAFİ, Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Murat TOMAKİN, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Göktuğ DALGIÇ, Rize Belediye Başkanı Rahmi METİN ve Rize Valisi İhsan Selim BAYDAŞ’ın “Açılış ve Selamlama Konuşmaları” ile başlamıştır. Recep Tayyip

¹ Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
saliha.tunc@erdogan.edu.tr ORCID: [0000-0002-4859-3349](https://orcid.org/0000-0002-4859-3349)

Erdoğan Üniversitesi Kongre ve Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen etkinlik programında "Dil, Kültür ve Medeniyet Bağlamında Türkçe" konulu açılış dersi Prof. Dr. Orhan Kemâl TAVUKÇUOĞLU tarafından verilmiştir. Altı gün boyunca 08:45-18:00 saatleri arasında gerçekleştirilen her bir ders oturumunun sonunda öğrencilerin konu bağlamındaki soruları yanıtlanmış, ayrıca akademisyenler ile öğrencilerin bireyler veya topluluklar hâlinde iletişim kurabilecekleri zaman aralıkları belirlenmiştir. Etkinlikte 24 Ekim Perşembe günü şehrin doğal güzelliklerini tanıtmak amacıyla Anzer ve Ovit yaylalarına gezi düzenlenmiştir.

"II. Türkoloji Lisansüstü Güz Okulu" programı kapsamında verilen derslerin konu başlıkları şunlardır:

21 Ekim 2024:

- *Türk Edebiyatının Yenileşmesi ve Abdülhak Hâmid Tarhan* (Prof. Dr. İhsan SAFİ)
- *Âşık Veysel Araştırmalarının Problemleri* (Prof. Dr. Salahaddin BEKKİ)
- *Türk Dilinin Ses Bayrakları* (Prof. Dr. Nadir İLHAN)

22 Ekim 2024:

- *Eski Türkçenin Söz Dizimi* (Doç. Dr. Ümit HUNUTLU)
- *Türkî-i Basît* (Prof. Dr. M. Fatih KÖKSAL)
- *Türk Destancılık Geleneği ve Dede Korkut* (Prof. Dr. Metin EKİCİ)
- *Beçin Kazıları ve Türk İslam Arkeolojisi* (Prof. Dr. Kadir PEKTAŞ)
- *Türk Edebiyatında Öykü* (Prof. Dr. Zeki TAŞTAN)

23 Ekim 2024:

- *Haşhaşiler: Efsaneler ve Gerçekler* (Doç. Dr. Ayşe ATICI ARAYANCAN)
- *Metinlerarasılık* (Prof. Dr. Ülkü ELİUZ)
- *Yazma Eserlere Giriş (Kavramlar ve Kataloglama)* (Öğr. Gör. Ömer UZUNAĞAÇ)
- *Edebiyatın İyileştirici Gücü* (Prof. Dr. Ahmet SARI)
- *Cibalıkaya Programıyla Uygulamalı Dizin Yapımı* (Prof. Dr. Ceval KAYA)

25 Ekim 2024:

- *Codex Cumanicus Çalışmalarının Türkolojideki Yeri* (Prof. Dr. Mustafa ARGUNŞAH)
- *Metin Tenkidi Açısından Yazma Eserler ve Özellikleri* (Dr. Öğr. Üyesi Ali Emre ÖZYILDIRIM)
- *Beytin Mimarisi ve Şairin İmkân(sızlık)ları, Mazmunun Mazmunu* (Prof. Dr. Orhan Kemâl TAVUKÇUOĞLU)
- *İslam Öncesi Türk Medeniyetinden Bir Sayfa: İpek Yolunda Uygurlar* (Prof. Dr. Ayşe Melek ÖZYETGİN)
- *Türklerin Kullandığı Alfabeler ve Ortak Türk Alfabesi* (Prof. Dr. Nergis BİRAY)

26 Ekim 2024:

- *Somut Olmayan Kültürel Miras* (Prof. Dr. M. Öcal OĞUZ)
- *Kadın ve Yazma Eylemi: Türk Edebiyatında Kadın Yazarlığın Seyri* (Prof. Dr. Hülya ARGUNŞAH)
- *Tasavvuf Metinlerinde Vahdet-i Vücûd Problemi* (Prof. Dr. Ekrem DEMİRLİ)
- *İç Asya ve Orta Asya'da Türk Taş Heykelleri* (Prof. Dr. Yaşar ÇORUHLU)
- *Eski Uygur Türkçesi'nde Tanrısal İnsan Bedeni* (Prof. Dr. Hacer TOKYÜREK)

27 Ekim 2024:

- *Edebiyat ve Felsefe İlişkisi* (Prof. Dr. Ali UTKU)

“II. Lisansüstü Güz Okulu” etkinliğine katılan öğrencilere sertifika almaya hak kazanmaları için derslere devamlılık zorunluluğu getirilmiş, program sonunda %70 oranında derslere katılıma devamlılık sağlayan öğrencilere sertifika verilmiştir. Ayrıca, derslere katılıma teşvik amacıyla her bir dersin hocası tarafından ders içeriği doğrultusunda hazırlanan sorular, “Değerlendirme ve Kapanış” oturumunda öğrencilere sunulmuş, başarılı olan isimler ödüllendirilmiştir. Yine öğrencilere Türkoloji’nin problemleri, bu problemlerin çözümlerine dair önerileri ve Türkoloji sahasında kendilerini nerede konumlandıkları sorulmuştur. Genç Türkologlarımızın bakış açısına göre Türkoloji’nin problemleri; dil ve terminolojide birliğin olmaması, akademik araştırma fonlarının yetersizliği, sosyal ve beşerî bilimlerin fen bilimleri kadar ön plana çıkarılamaması, bir bütün olan Türkoloji’de disiplinlerarası çalışmaların eksik oluşudur. Bu problemler doğrultusunda sunulan çözüm önerileri ise şunlardır: Dil ve terminolojide birliği oluşturmak için her şeyden önce ortak bir düşünce yapısına ulaşmak gerekir. Türkoloji’nin tüm araştırma alanlarında ortak bir çalışma disiplini ve iletişimin sağlanması için Türkoloji birliği kurulmalıdır. Kaynaklara erişimin kolaylaşması için teknolojinin imkânları kullanılmalı; uluslararası iş birliği ile dijital arşivler oluşturulmalıdır. Türkoloji araştırmalarını desteklemek amacıyla özel fon sistemleri geliştirilmeli ve akademik araştırmalar desteklenmelidir. Türk toplumunun millî kimlik ve kültürel değerlerini muhafaza edebilmesi amacıyla “kültürel belgeleme” çalışmaları yapılmalı ve bu çalışmalar muhafaza edilmelidir. Lisansüstü öğrenciler ile alanında uzman akademisyenlerin bir araya gelip fikir alışverişinde bulunabilme, Türkoloji’nin farklı alanlarında bilgi sahibi olabilmeleri için Türkoloji Lisansüstü Güz Okulu benzeri etkinliklerin sayısının artırılmalıdır. Genç Türkologlar, Türkoloji biliminde ilmin, araştırmanın, azimle çalışmanın kendilerini yetkinliğe taşıyacağına inanmakla birlikte metod ve bakış açılarındaki yeniliklerin Türkoloji’nin gelişiminde yol açıcılığı sağlayacak önemli bir merhale olduğunu kaydetmektedirler.

Multidisipliner bir yaklaşımla geniş bilgi birikimine sahip aydın nesillerin yetişmesini ve geleceğe iletilmesini destekleme amacıyla çalışmalarına devam edecek olan “Türkoloji Lisansüstü Güz Okulu” her döneminde insanın ve ilmin gelişimine katkıları sağlamayı sürdürmeyi hedeflemektedir.

RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ

TÜBİTAK

Türkoloji Lisansüstü Güz Okulu
21-27 Ekim 2024

RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ TÜRK DİLİ VE EDEBİYATİ ANABİLİM DALI

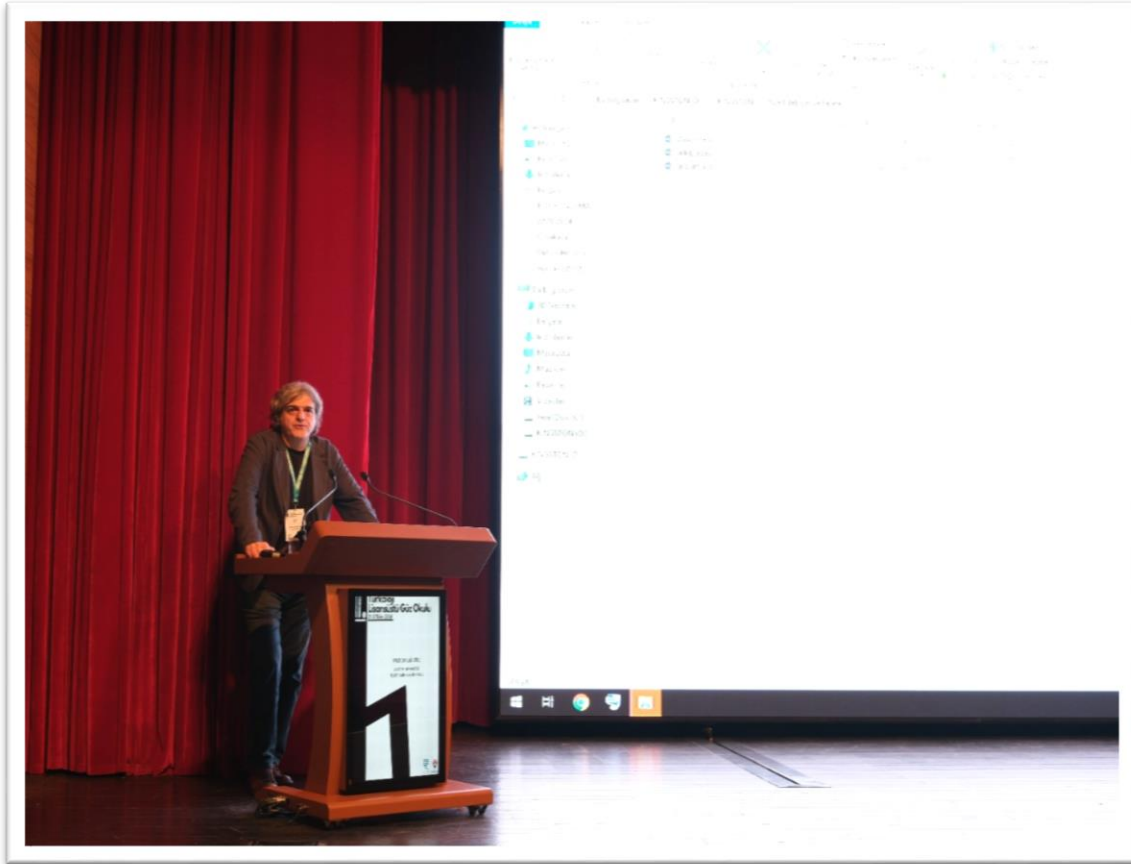
AHMET SARI
ALİ EMRE ÖZYILDIRIM
ALİ UTKU
AYŞE ATICI ARAYANCAN
AYŞE MELEK ÖZYETGİN
CEVAL KAYA
EKREM DEMİRLİ
HACER TOKYÜREK
HÜLYA ARGUNŞAH
İHSAN SAFİ
KADİR PEKTAŞ
MEHMET FATİH KÖKSAL
MEHMET ÖCAL OĞUZ
METİN EKİCİ
MUSTAFA ARGUNŞAH
NADİR İLHAN
NERGİS BİRAY
ORHAN KEMÂL TAVUKÇUOĞLU
ÖMER UZUNAĞAÇ
SALAHADDİN BEKİ
SALİM ÇONOĞLU
ÜLKÜ ELİUZ
ÜMİT HUNUTLU
YAŞAR ÇORUHLU
ZEKİ TAŞTAN

ORHAN KEMÂL TAVUKÇUOĞLU
İHSAN SAFİ : ÜMİT HUNUTLU : GÜLŞAH ŞİŞMAN : SONGÜL KARACA : EMRAH SEFEROĞLU
DAMLANUR KÜÇÜKYILDIZ GÖZELCE : EMİNE GÜRBÜZ : SALİHA TUNÇ : SEFACAN DOĞRU

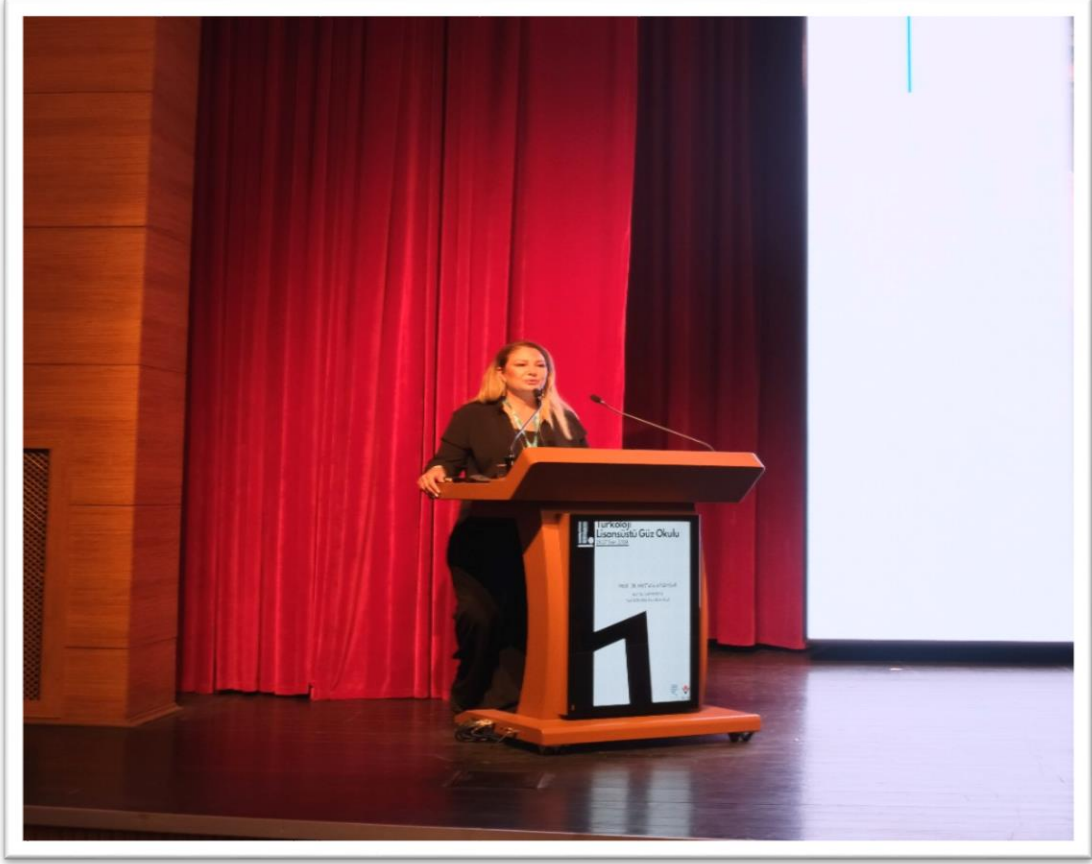
II. Türkoloji Lisansüstü Güz Okulu Etkinlik Afışı

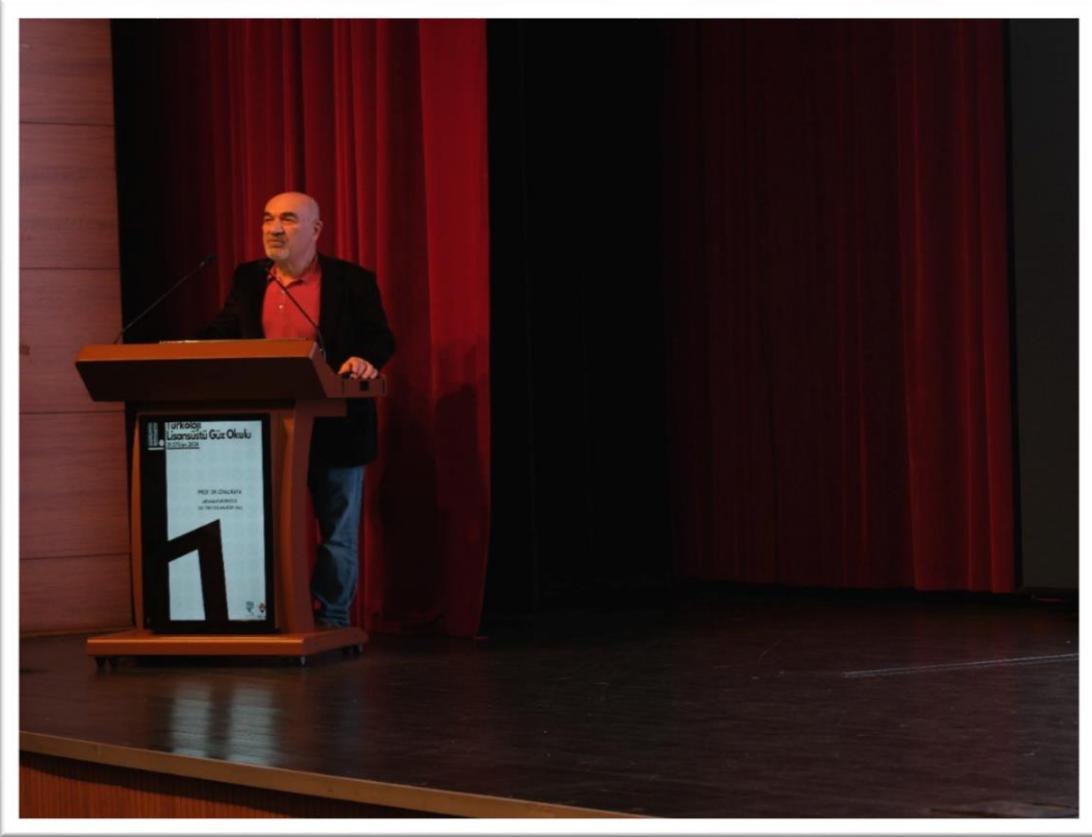
Prof. Dr. M. Öcal OĞUZ

Prof. Dr. Ali UTKU

Prof. Dr. Ayşe ATICI ARAYANCAN

Prof. Dr. Ceval KAYA

Prof. Dr. Hülya ARGUNŞAH

Prof. Dr. Ahmet SARI

Soldan Sağa Fotoğraftakiler:

Doç. Dr. Ümit HUNUTLU, Doç. Dr. Mehmet Sait ÇALKA, Prof. Dr. Hasan Ali ESİR, Prof. Dr. Mehmet Fatih KÖKSAL, Prof. Dr. Orhan Kemâl TAVUKÇUOĞLU, Prof. Dr. Salahaddin BEKKİ

Soldan Sağa Fotoğraftakiler:

Ahmet Tayyib Arslan (Lisansüstü Öğrencisi), Prof. Dr. İhsan SAFİ, Prof. Dr. Orhan Kemâl TAVUKÇUOĞLU, Prof. Dr. Ülkü ELİUZ, Prof. Dr. Mehmet Fatih KÖKSAL, Prof. Dr. Ahmet SARI, Prof. Dr. Hacer TOKYÜREK, Doç. Dr. Mehmet Sait ÇALKA, Öğr. Gör. Dr. Emrah SEFEROĞLU

**Soldan Sağa Fotoğraftakiler:
Prof. Dr. Metin EKİCİ ve Prof. Dr. Zeki TAŞTAN**

Anzer ve Ovit Yaylaları Gezisinden

**II. Türkoloji Lisansüstü Güz Okulu 21-27 Ekim 2024
Kapanış Oturumu**

KAYNAKLAR

Kocaman, Ahmet & Tekin, Talat, “Söyleşi-Türkoloji Üzerine”, *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, S. 3, 1992, s. 5-9.